

L-Eżamijiet Annwali tal-Iskejjel Sekondarji

Karta Mudell

ID-DISA' SENA

IL-ĞEOGRAFIJA (GENERALI)

II-HIN: Sagħejn

L-ISTORJA

L-ISTUDJI SOĊJALI

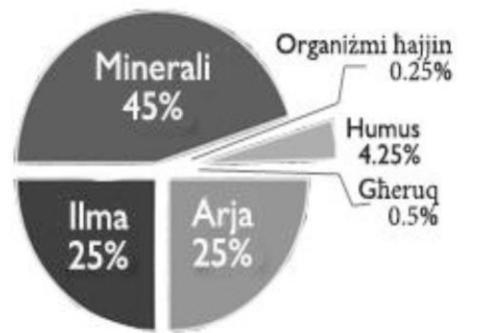
Isem: _____

Klassi: _____

- 1. Ikteb ismek u l-klassi fuq kull karta.**
- 2. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha fuq il-karta tal-eżami.**
- 3. Għandek madwar 40 minuta biex twieġeb din il-karta.**
- 4. Din il-karta fiha 100 marka.**

Wieġeb il-mistoqsijiet kollha.

1. (a) Bl-ghajjnuna ta' disinn 1, ikteb **Veru** jew **Falz** ħdejn kull sentenza.



Disinn 1

		VERU	FALZ
i.	Il-ħamrija hija riżorsa naturali.		
ii.	Il-ħamrija tieħu biss ffit xhur biex tifforma.		
iii.	Il-ħamrija hi magħmula minn frak tal-ġebel, materjal organiku, arja u ilma.		
iv.	Nofs il-volum tal-ħamrija huwa ilma.		
v.	Il-ħamrija tkun differenti fl-għamlu, fil-fond, fil-lewn u fil-kontenut organiku.		
vi.	F'Malta nsibu għaxar tipi differenti ta' ħamrija.		

(6)

(b) Ikteb il-verżjoni t-tajba tas-sentenzi li inti mmarkajt bħala ġżiena f'taħriġ 1a.

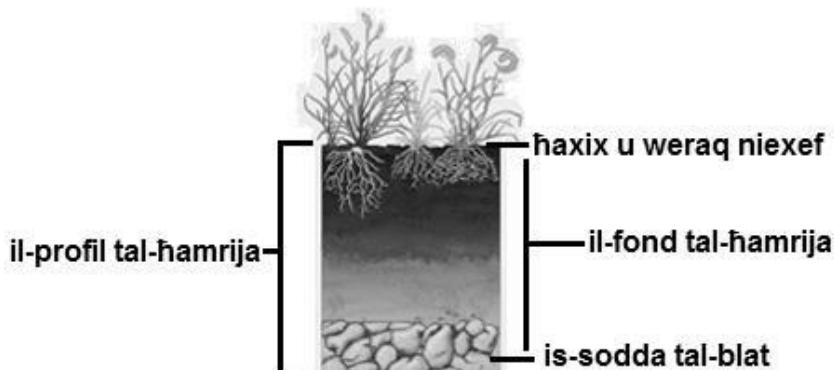
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(9)

2. (a) Imla l-vojt bil-kliem li jidher f'disinn 2:

Disinn 2 juri _____, jiġifieri s-saffi kollha tal-ħamrija mill-wiċċ tagħha sal-qiegħ fejn tmiss mal-blat ta' taħtha. Fis-saff ta' fuq insibu ħafna materjal organiku bħal_____.

Il-_____ jagħtina ideja kemm għandha żmien il-ħamrija.
_____ tinfluwenza it-tip ta' ħamrija li tifforma.



Disinn 2

(8)

(b) Waħda mit-tipi ta' ħamrija li nsibu fil-Gżejjer Maltin hija tal-bajjad. Agħmel **ċirku** madwar il-**ħames** karatteristiċi t-tajba tal-ħamrija tal-bajjad.

Magħmula mill-blat tal-qawwi ta' fuq

Magħmula mill-blat taflī

Għandha lewn ħamrani

Tinfaqa' malajr bl-ilma

Għandha lewn griz

Komuni f'Għawdex u fl-inħawi tar-Rabat

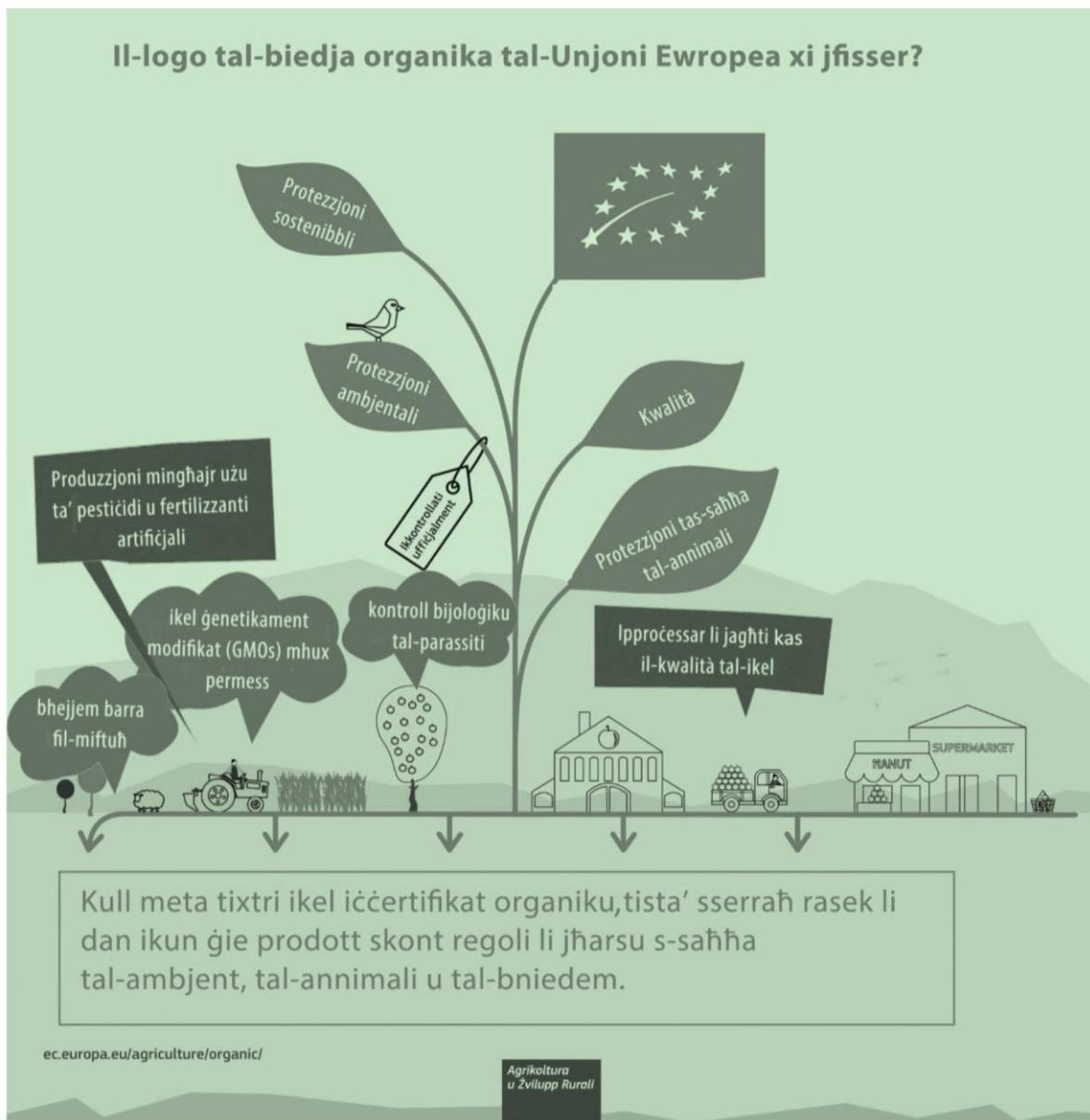
Fiha ħafna ossidu tal-ħadid

Iżżomm niedja

L-ilma jiskula malajr minna

(5)

3. Disinn 3 juri kif l-Unjoni Ewropea tippromwovi l-biedja organika fuq poster.



Disinn 3

(a) Agħżel żewġ karatteristiċi tal-biedja organika li jidhru fil-poster f'disinn 3 u spjega xi jfissru.

L-ewwel karakteristika:

Xi tfisser:

It-tieni karatteristika:.....

Xi tfisser:

.....
.....
.....
.....

(10)

- (b) Hafna nies qed jitħajru jixtru ħaxix u frott organiku għax jemmnu li huwa tajjeb għal saħħithom. Għandhom raġun jaħsbu hekk? Agħti raġuni waħda għat- tweġiba tiegħek.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(6)

- (c) Spjega problema waħda li jista' jiltaqa' magħha bidwi Malti li jixtieq jibda jipprattika biedja organika.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(5)

- (d) Spjega kif il-bidwi li jipprattika biedja organika jista' jżomm il-ħamrija għammiela.

.....
.....
.....

(5)

- (e) Kif jista' l-bidwi li jipprattika biedja organika jżomm l-insejti u l-mard 'il bogħod mill-ġħelieqi tiegħu?

.....
.....
.....
(5)

4. (a) Studji li saru dan l-aħħar f'pajjiżna wrew biċ-ċar li qed intellgħu ferm aktar ilma mill-ħażna tal-ilma t'isfel milli suppost. Hafna minn dan l-ilma qed jittella' b'mod illegali. Spjega kif l-estrazzjoni eż-żaqra ta' ilma tista' thedded il-ħażna tal-ilma t'isfel fil-blat.

.....
.....
.....
.....
.....
(6)

- (b) Semmi **żewġ** modi ta' kif l-ilma tal-pjan jista' jiġi mniġġes.

.....
.....
.....
.....
.....
(6)

5. (a) Disinn 4 juri l-impjant tat-tisfija tad-drenaġġ fil-limiti ta' Ghajnsielem, Ĝawdex. Għalfejn taħseb li nbena dan l-impjant u x'jagħmel?



Disinn 4

.....
.....
.....
.....
.....
.....
(4)

(b) X'effett jista' jkollu dan l-impjant fuq il-kwalità tal-ilma tal-pjan?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
(4)

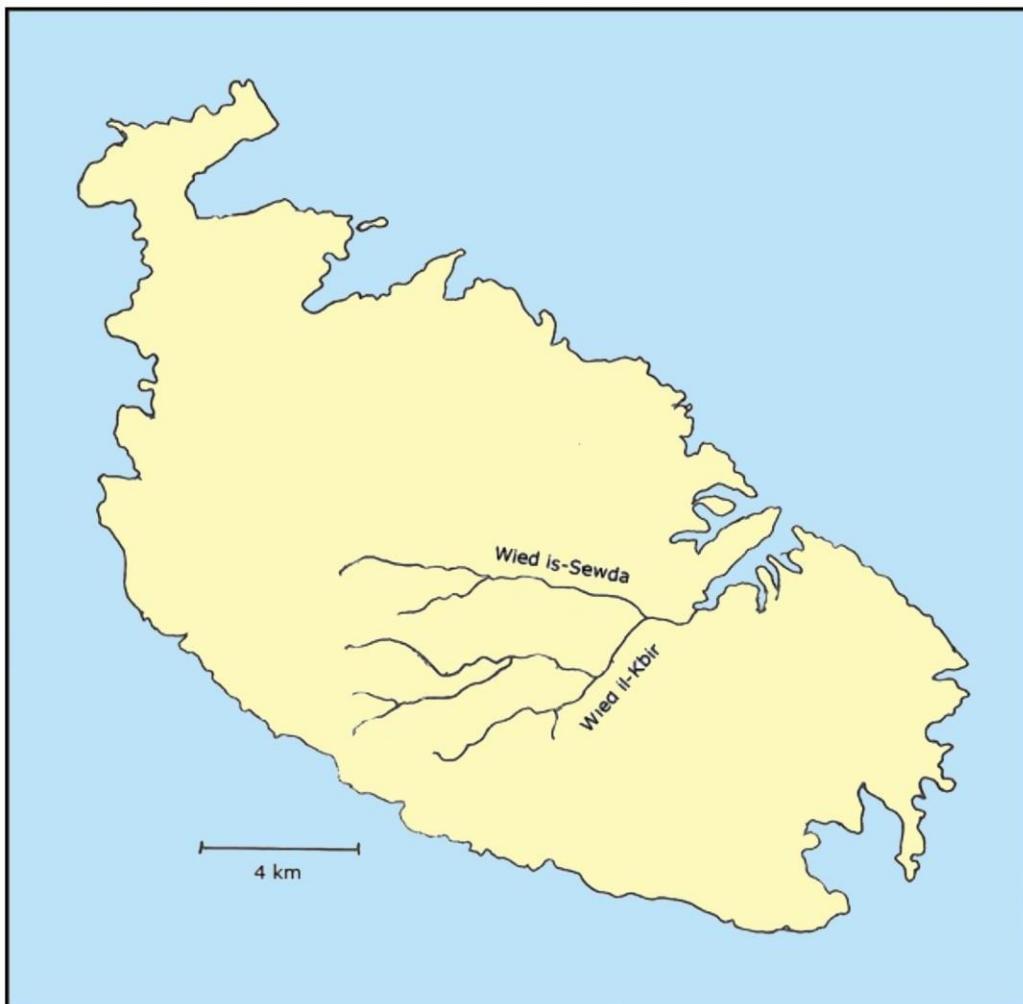
6. Fuq il-mappa tal-Gżejjer Maltin f'Disinn 5 jidhru Wied is-Sewda u Wied il-Kbir, żewġ widien li fix-xitwa jkun fihom mogħdijiet tal-ilma ħelu.

(a) Semmi wied **wieħed** li jinsab f'Għawdex **(1)**

(b) Għaliex il-mogħdijiet tal-ilma ħelu fil-Gżejjer Maltin ikunu xotti matul is-sajf?

.....
.....
(2)

- (c) Fuq Disinn 5 immarka **fomm ix-xmara, ferq l-ilmijiet** ta' Wied is-Sewda u Wied il-Kbir u eżempju wieħed ta' **għajnejn ix-xmara**.



(3)

Disinn 5

- (d) Semmi xmara kbira fid-dinja, għid fejn tinstab u fil-qosor spjega għaliex din ix-xmara hija importanti għall-bniedem.

Isem tax-xmara:

Pajjiż jew kontinent fejn tinsab ix-xmara:

Raġuni għaliex ix-xmara hija importanti:

.....
.....

(8)

7. Hares sewwa lejn disinn 6 li juri xi pjanti aljeni li jikbru fil-widien ta' Malta.



Disinn 6

(a) X'inihi pjanta aljena? Agħmel () ħdejn it-tweġiba t-tajba.

Pjanta li tikber Malta biss u mkien fid-dinja.	
Pjanta li ddaħħlet f'Malta minn pajjiż barrani.	
Pjanta li dalwaqt tinquered u tispicċċa.	

(2)

(b) Semmi eżempju ta' pjanta aljena li nsibu f'Malta

.....

(2)

(c) Kompli din is-sentenza

Pjanti aljeni għandna nneħħuhom mill-widien tagħna għax.....

.....

(3)